

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: КРОК ЗА КРОКОМ

- Усі учні різні (мова, вік, рівень розвитку, соціально - економічний статус, культура)
- Усі учні можуть навчатися
- Різні можливості
- Різні потреби
- Гнучка система освіти

Інклюзія в освіті

- Процес вирішення питань, пов'язаних з багатоманітними потребами дітей
- Підвищення участі у навчанні і житті громади
- Зменшення випадків виключення
- Зміни і модифікації в змісті, підходах, структурах и стратегіях
- Загальне бачення— загальна система освіти має забезпечувати потреби УСІХ учнів

Інклюзивна освіта - ЮНЕСКО

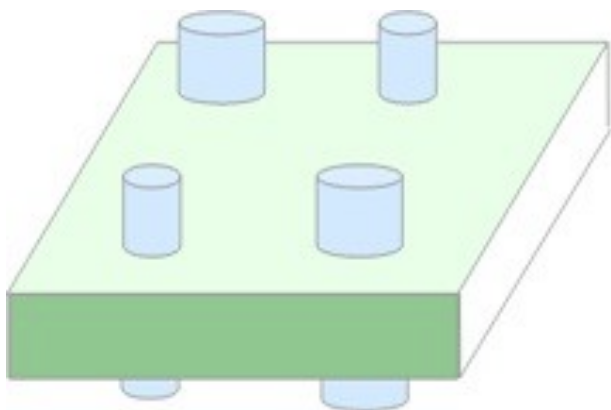
- **Інклюзія – це процес** (постійний пошук ефективніших шляхів задоволення індивідуальних потреб усіх учнів)
- **Інклюзія пов'язана з визначенням перешкод та їх подоланням** (безперервне оцінювання, розробка індивідуального плану розвитку та реалізації його на практиці)

Принципи інклюзії: ЮНЕСКО

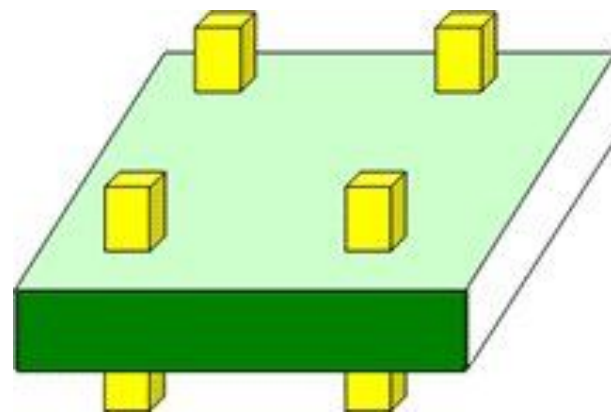
Соціальна модель:

Що робить людину інвалідом?

- Неадекватні заходи політики і стандарти
- Нестача послуг
- Проблеми з наданням послуг
- Недостатнє фінансування
- Відсутність доступності
- Неадекватні інформація і комунікація
- Відсутність даних і досвіду

- Дитина з типовим розвитком
- Педагоги
- Масові школи
- *Круглі стовпчики для круглих отворів*

- Дитина з особливими освітніми потребами
- Спеціальні педагоги
- Спеціальні школи
- *Квадратні стовпчики для квадратних отворів*

- **Адаптація дитини до вимог системи**
- **Система залишається незмінною**
- Дитина або адаптується до системи, або стає для неї неприйнятною
- *Перетворювання квадратних стовпчиків на круглі*

Інклюзивна освіта

- **Всі діти різні**
- **Всі діти можуть навчатися**
- **Діти мають різні здібності, стан здоров'я, соціальний рівень сім'ї тощо**
- **Адаптація системи до потреб дитини**

- **Закон України** “Про внесення зміни до законодавчих актів України з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу” №2442-VI від 6 липня 2010 р.
- **Закон України** «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання» №1324 від 5 червня 2014 р.

- **Постанова Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах»**
- **інструктивно-методичний лист від 18.05.12 № 1/9-384 «Організація інклюзивного навчання загальноосвітніх навчальних закладах»**

- **методичний лист** від 26.07.12 № 1/9-529
«Психологічний і соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання»
- **методичний лист** від 02.01.13 № 1/9-1 «Про визначення завдань працівників психологічної служби щодо запровадження інклюзивного навчання»

- Класифікатор професій доповнено посадою асистента вчителя (**наказ** Держспоживстандарту від 28.07.2010 р. № 327)
- Типові штатні нормативи загальноосвітніх навчальних закладів, затверджені **наказом** Міністерства освіти і науки від 06.12.2010 р. № 1205, зареєстрованим у Міністерстві юстиції 22 грудня 2010 р. за № 1308/18603

- **Постанова КМУ** від 18 серпня 2012 р. № 635 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997 р. № 346 і від 14 червня 2000 р. № 963» введено посаду асистента вчителя до переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників.
- **Лист МОНмолодьспорту** від 25.09.2012 №1/9-675 «Щодо посадових обов'язків асистента вчителя».
- **Лист МОНмолодьспорту** від 28.09.2012 №1/9-694 «Щодо введення посади вихователя (асистента вчителя) у загальноосвітніх навчальних закладах з інклюзивним навчанням»

- **Постанова КМУ** від 8 грудня 2010 р. № 1149 «Деякі питання розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів» (із змінами № 881 від 12.09.2012)
- **Постанова КМУ** від 1 серпня 2012 року № 706 «Про затвердження Державної цільової програми “Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів” на період до 2020 року»
- **наказ** Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 № 1063 «Про затвердження Плану заходів щодо виконання завдань і заходів Державної цільової програми на період до 2020 року»

- **Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (Указ Президента України від 25 червня 2013 року №344)**
 - розроблення методики раннього виявлення та проведення діагностики дітей з особливими потребами;
 - збереження і вдосконалення мережі спеціальних навчальних закладів, створення нових моделей та форм організації освіти для осіб з особливими освітніми потребами;
 - відкриття дошкільних груп компенсуючого типу для дітей з особливими потребами у сільській місцевості;

- розширення практики інклюзивного та інтегрованого навчання у дошкільних, загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах дітей та молоді з особливостями психофізичного розвитку;
- пріоритетне фінансування та навчально-методичне і матеріально-технічне забезпечення навчальних закладів, що надають освітні послуги дітям і молоді з особливими потребами;
- забезпечення архітектурної, транспортної та інформаційної доступності освітніх закладів для навчання дітей цієї категорії;

- **наказ** Міністерства освіти і науки України від 28.01.2014 №80 «Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (початкова школа)»
- **лист** Міністерства освіти і науки «Про навчальні плани та програми спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів на 2014/2015 навчальний рік» від 25.06.2014 №1/9-335.

- **лист** Міністерства освіти і науки від 28.08.2014 №1/9-430 «До листів Міністерства освіти і науки України від 25.06.2014 № 1/9-335 та від 13.08.2014 № 1/9-413»

можливість перерозподілу між освітніми галузями до 15 відсотків навчального часу, визначеного інваріантною частиною Базового навчального плану

Інваріантна складова обов'язково передбачає години для корекційно-розвиткової роботи, які не входять у гранично допустиме навантаження.

- **Лист** Міністерства освіти і науки України від 13.08.2014 №0/9-414 «Про забезпечення безперешкодного доступу до навчальних закладів»
- посібник до ДБН В.2.2-4-97, ДБН В.2.2-4-97 «Рекомендації з архітектурно-планувальних рішень нових типів будинків навчально-виховного та лікувально-оздоровчого призначення для дітей-інвалідів, сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків (будинки дитини, дошкільні дитячі будинки, школи-інтернати загального та спеціального типів)
- посібник «Архітектурна доступність шкіл»

- Методичні рекомендації про організацію навчально-виховного процесу учнів з розумовою відсталістю та затримкою психічного розвитку (лист Міністерства освіти і науки України від 13.08.2014 №0/9-413)

- Навчальні плани і програми
- Строки навчання
- Перевід дітей з однієї форми навчання на іншу
- Корекційна допомога
- Державна підсумкова атестація
- Оцінювання

**Проект постанови Кабінету Міністрів України
“Про внесення змін до переліку документів
про освіту і вчені звання в Україні” щодо
видачі документа про загальну середню освіту
для розумово відсталих дітей**

ПРОЕКТ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ УКРАЇНИ НА ПЕРІОД 2015–2025 РОКІВ

3.6. Освіта громадян з особливими освітніми потребами

3.6.1. Забезпечити координацію між і всередині відомчих секторів шляхом створення координаційних центрів, які забезпечать міжвідомчий підхід до розгляду усіх питань, пов'язаних з особами з особливими освітніми потребами, зокрема з інвалідністю.

3.6.2. Внести зміни до законодавства України відповідно до основних тез і принципів Конвенції ООН «Про права людей з інвалідністю», зокрема відповідно до статті 24 «Освіта».

ПРОЕКТ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ УКРАЇНИ НА ПЕРІОД 2015–2025 РОКІВ

3.6. Освіта громадян з особливими освітніми потребами

3.6.3. Забезпечити нормативно-правове базу реалізації інклюзивної освіти на всіх рівнях системи освіти України.

3.6.4. Розробити і запровадити систему фінансування, яка забезпечуватиме фінансування додаткових послуг, потрібних для дітей/дорослих з особливими освітніми потребами в процесі навчання, зокрема через надання спеціальних ваучерів для цієї групи осіб.

3.6.5. Запровадити питання інклюзивної освіти в навчальні програми підготовки педагогів.

3.6.6. Запровадити програми підвищення кваліфікації педагогів і асистентів педагогів до роботи в інклюзивному навчальному середовищі.

3.6.7. Запровадити навчальні програми з питань інклюзивної освіти для завідувачів дошкільних навчальних закладів, керівників загальноосвітніх і професійних навчальних закладів.

3.6.8. Запровадити навчання з питань інклюзивної освіти в організацію підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб.

3.6.9. До наявних навчальних дисциплін додати питання, пов'язані з правами осіб з особливими потребами, з метою просвітницької діяльності про рівність їхніх прав з правами інших людей у суспільстві.

3.6.10. Забезпечити доступ до позашкільної і неформальної освіти, що дозволить дітям з особливими освітніми потребами розвинути навички, які неможливо розвинути через формальну освіту.

3.6.11. Створити на базі вищих навчальних закладів інклюзивні ресурсні центри для надання методичної, інформаційної і технічної підтримки студентам з особливими освітніми потребами та викладачам, які працюють з такими студентами.

3.6.12. Розробити науково-методичне забезпечення інклюзивної освіти для педагогічних працівників дошкільних, загальноосвітніх навчальних закладів та рекомендації для батьків дітей з урахуванням вітчизняного й міжнародного досвіду, зокрема й громадських організацій.

3.6.13. Спільно з Міністерством охорони здоров'я запровадити систему раннього втручання з метою раннього виявлення й надання потрібної підтримки дітям з порушеннями розвитку.

3.6.14. Створити умови на базі спеціальних навчальних закладів для надання підтримки (фахівці, обладнання тощо) педагогам, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання.

3.6.15. Забезпечити надання консультаційних послуг батькам дітей з особливими освітніми потребами, зокрема з інвалідністю, на базі дошкільних, загальноосвітніх, спеціальних навчальних закладів, навчально-реабілітаційних центрів, у яких навчаються такі діти.

**Ресурси з питань інклюзивної освіти
розміщено на сайті:**

<http://www.ussf.kiev.ua/>

розділ - БІБЛІОТЕКА